

III. CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GOSPODARKI ŁOWIECKIEJ

Ogólna powierzchnia lasów w gminie Suchożebry wynosi 1269 ha (zgodnie z "Wykazem Gruntów wg stanu na 1:01.1999r. ze Starostwa Powiatowego w Siedlcach). Lasy zajmują więc tylko 12,6% ogólnej powierzchni gminy. Jest to znacznie poniżej średniej lesistości byłego województwa siedleckiego, która wynosiła 22,2%. Z tego względu gmina Suchożebry znajduje się wśród gmin o najniższym wskaźniku lesistości na tym terenie.

1. CHARAKTERYSTYKA WŁASNOŚCIOWA LASÓW

Lasy i grunty leśne należące do Skarbu Państwa zgodnie z w/w wykazem gruntów zajmują łączną powierzchnię 158 ha, co stanowi 1,6% ogólnej powierzchni gminy oraz 12,5% ogólnej powierzchni lasów. Znaczna część t.j. 139 ha to obszar lasów państwowych, podlegający Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, wchodzący w całości w skład Nadleśnictwa Siedlce, przez które jest administrowane i nadzorowane. Siedziba nadleśnictwa znajduje się w Siedlcach, przy ul. Kazimierzowskiej 9 w odległości ok. 12 km od Urzędu Gminy w Suchożebrach. Pozostałą powierzchnię stanowią lasy m. in. Funduszu Ziemi oraz inne państwowe grunty leśne.

Lasy niepaństwowe o powierzchni 1111 ha, to lasy będące w przeważającej części własnością osób fizycznych. Stanowią one 11% całkowitej powierzchni gminy oraz 87,5% ogólnej powierzchni lasów.

2. REGIONALIZACJA PRZYRODNICZO-LEŚNA

W podziale Polski na krainy i dzielnice przyrodniczo leśne, lasy gminy Suchożebry położone są w IV Krainie Mazowiecko-Podlaskiej, w Dzielnicy 5 - Niziny Podlaskiej i Wysoczyzny Siedleckiej.

3. STRUKTURA PRZESTRZENNA LASÓW

Na terenie gminy Suchożebry rozdrobnienie pow. leśnej jest znaczne, co jest typowe dla krajobrazu Podlasia. Występują tu 4 większe kompleksy leśne, z których największy

158

rozciąga się wąskim pasem wzdłuż zach. granicy, zajmując powierzchnię ok. 200 ha. W części południowej tego kompleksu znajduje się największe na tym terenie uroczysko należące do lasów państwowych Ur. Wola Suchożebrska (ok. 56 ha). Na północ od wsi Suchożebrzy występuje drugi co do wielkości kompleks leśny o pow. ok. 150 ha, złożony również w większej części z lasów prywatnych. Znajduje się tu drugie co do wielkości uroczysko należące do lasów państwowych Ur. Krynica III zajmujące ok. 35 ha pow. oraz mniejsze pojedynczo rozrzucone Ur. Krynica V-VIII. Wzdłuż wschodniej granicy występują blisko siebie położone dwa kompleksy lasów niepaństwowych (po ok. 80 ha, 120 ha). Na pozostałej powierzchni gminy w dużym rozproszeniu występują małe kompleksy lasów niepaństwowych o nieregularnym kształcie, otaczające niewielkie jedno- bądź kilkuhektarowe pojedynczo usytuowane uroczyska lasów państwowych, przejęte przez Nadleśnictwo z PFZ (tzw. grunty aneksowe).

4. LASY PAŃSTWOWE

4.1. Struktura organizacyjna i charakterystyka gruntów leśnych

Materiałem wyjściowym do charakterystyki lasów państwowych były opisy taksacyjne lasu zawarte w Tomie I Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Siedlce na okres 1.01.1996 - 31.12.2005 r.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych ujęta w tym planie została przyjęta na podstawie rejestrów geodezyjnych sporządzonych wg stanu na 31.12.1995 r., stąd wynikające różnice powierzchni w stosunku do "Wykazu gruntów". Lasy państwowe na terenie gminy Suchożebrzy wchodzi w skład jednego leśnictwa Suchożebrzy, a szczegółowy podział podany jest w tab. III.1.

Grunty lasów państwowych w zależności od rodzaju użytkowania dzielą się na:

- a) grunty leśne - 124,05 ha;
- b) grunty związane z gospodarką leśną - 1,14 ha;

Powierzchnię leśną stanowią:

- a) grunty zalesione - 117,07 ha;
- b) grunty niezalesione - 6,98 ha, w tym:
  - halizny - 1,16 ha;
  - płazowiny - 5,82 ha.

Do powierzchni związanej z gospodarką leśną zalicza się:

- a) drogi - 0,55 ha;

b) linie oddz. - 0,59 ha.

Brak jest gruntów nieleśnych.

Na terenie gminy Suchożebry nie występują lasy ochronne.

Tabela III.1. Podział lasów państwowych znajdujących się w granicach gminy Suchożebry na uroczyska i oddziały.

L.p.	Uroczysko	Numery oddziałów	Powierzchnia (ha)
1	Krynica I	45A	1,11
2	Krynica II	45B	2,25
3	Krynica III	45,46	35,15
4	Krynica IV	45C	1,68
5	Krynica V	46D	1,47
6	Krynica VI	46E	5,06
7	Krynica VII	46F	3,05
8	Brzozów I,II	46G	2,59
9	Suchożebry I-III	46I	2,00
10	Suchożebry IV-VII	46J	3,32
11	Wola Suchożebrska	47,48	55,68
12	Sosna Korabie I	47A	3,69
13	Sosna Korabie II	47B	0,89
14	Sosna Kozółki I	47E	1,32
15	Sosna Kozółki II	47D	3,77
17	Sosna Kozółki III	47C	0,96
18	Wola Suchożebrska I	52A	1,20
	Razem		125,19

4.2. Charakterystyka siedliskowa, drzewostanowa i wiekowa lasów państwowych

W lasach państwowych na terenie gminy Suchożebry występuje 10 typów siedliskowych lasu. Dominują siedliska borowe, których łączny udział wynosi 87% pow. leśnej. Wśród siedlisk borowych przeważa bór świeży Bśw na powierzchni 70,07 ha, co stanowi 56,5% pow. Natomiast mniejszy jest udział boru mieszanego świeżego BMśw - 19,5% oraz boru mieszanego wilgotnego BMw - 8,2%. Pozostałe siedliska borowe t.j. bór suchy Bs i bór wilgotny Bw, stanowią łącznie niewielki procent 2,8% (odpowiednio 1,9 i 0,9%). W gminie Suchożebry żyzne siedliska lasowe zajmują stosunkowo małą powierzchnię - 12,59 ha, co stanowi około 10%. Spośród nich dominują lasy mieszane: świeży LMśw - 5,3%, i wilgotny

LMw - 4,1%. Stosunkowo niewielką powierzchnię zajmuje ols Ol - 3,53 ha, t.j. niecałe 3% pow. leśnej.

Tabela III.2. Zróżnicowanie siedliskowe lasów państwowych w gm. Suchożebry. Podano powierzchnie w ha i udział procentowy.

Bs	Bśw	Bw	BMśw	BMw	LMśw	LMw	Lśw	Lw	Ol	Razem
2,32	70,07	1,12	24,24	10,18	6,54	5,06	0,50	0,49	3,53	124,05 ha
1,9	56,5	0,9	19,5	8,2	5,3	4,1	0,4	0,4	2,8	100,0%

Na terenie gminy Suchożebry, podobnie jak na całym obszarze niżowej części Polski, dominują drzewostany sosnowe, które występują na powierzchni 97,02 ha (82,9% pow. leśnej). Pozostałe gatunki panujące stanowią do 10% pow. - brzoza (10,2%), olsza (6%) oraz dąb 0,9%.

W drzewostanach występują domieszkowo takie gatunki jak: buk, osika, grab, a w podroście dąb. Do podsadzeń produkcyjnych należą: dąb, lipa, dąb czerwony. W warstwie podszytu występują: leszczyna, kruszyna, jałowiec, brzoza i jarzębina.

Tabela III.3. Zestawienie powierzchni lasów państwowych w gm. Suchożebry wg gatunków panujących. Podano powierzchnie w ha i udział procentowy.

So	Db	Ol	Brz	Razem
97,02	1,11	6,97	11,97	117,07 ha
82,9	0,9	6,0	10,2	100,0%

W strukturze wiekowej dominują zdecydowanie drzewostany starszych klas wieku (III, IV), stanowiąc łącznie ponad 74% pow. leśnej. Pozostałe to drzewostany młodszych klas wieku - I i II, mające około 20% udziału. Powierzchnia niezalesiona jest niewielka około 7 ha (5,6%). Struktura wiekowa jest korzystna i ma pozytywny wpływ na funkcjonowanie środowisk jako systemów przyrodniczych.

Drzewostany charakteryzują się na ogół dobrą bonitacją oraz dobrą jakością techniczną. Przeważa zwarcie umiarkowane i przerywane oraz zadrzewienie 07-09. Przeciętna zasobność wynosi 180 m³/ha.

Tabela III. 4. Struktura wiekowa drzewostanów w lasach państwowych w gm. Suchożebry. Powierzchnia w ha.

Pow. niezalesiona.	Klasy wieku (w nawiasach podano zakres wieku klasy w latach)								Ogółem
	Ia (1-10)	Ib (11-20)	IIa (21-30)	IIb (31-40)	IIIa (41-50)	IIIb (51-60)	IVa (61-70)	R-m zales.	
6,98	9,70	1,54	6,78	7,07	32,52	25,53	33,93	117,07	124,05 ha
5,6%	9,1%		11,2%		46,8%		27,3%	94,4%	100,0%

5. LASY NIEPAŃSTWOWE

Charakterystykę lasów niepaństwowych opracowano w oparciu o plany urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa z obszaru 18 wsi gminy Suchożebry obowiązujących w latach 1.01.1993r. - 31.01.2002r.

W lasach niepaństwowych na terenie gminy Suchożebry - podobnie jak w lasach państwowych - jest duże zróżnicowanie siedliskowe. Występuje tu 10 typów siedliskowych lasu, przeważają również siedliska borowe, zajmując łącznie prawie 65% powierzchni leśnej. Wśród siedlisk borowych dominują: bór mieszany świeży BMśw (33,3%) i bór świeży Bśw (27,6%). Udział pozostałych siedlisk borowych mieści się w granicach: 0,4 - 2,4%. Siedliska żyzne występują na około 35% pow. leśnej, a spośród nich największą powierzchnię zajmuje las mieszany świeży LMśw - 243,1 ha (18,4%). Duży udział stanowi ols Ol, występujący na powierzchni 192,91 ha (14,6%). Natomiast udział: lasu mieszanego wilgotnego LMw, lasu wilgotnego Lw oraz lasu świeżego Lśw jest niewielki i wynosi odpowiednio 0,6; 0,6; 1,1% (tab. III.5).

Drzewostany występujące na terenie lasów niepaństwowych budowane są przez 10 gatunków. Bezwzględna dominację wykazuje sosna zajmując 982,27 ha, co stanowi 74,6% pow. leśnej. Spośród pozostałych jedynie udział olszyn jest znaczący 12,8%, natomiast dąb i brzoza stanowią znacznie mniejszy procent odpowiednio: 4,5; 7,0%. Takie gatunki jak: topola, wierzba, lipa, świerk, osika i grab mieszczą się w granicach 0,1-0,5%.

W strukturze wiekowej lasów gminy Suchożebry dominują zdecydowanie drzewostany III kl. wieku (40-60 lat), zajmując 46,7% pow. Duży jest też udział drzewostanów młodszych klas wieku II - 24,1%. Klasy: I (1-20) i IV (60-80) zajmują podobne powierzchnie około 10%. Natomiast bardzo mały jest udział starodrzewi klasy V i starszych, które zajmują łącznie 5,9% pow. Jest to spowodowane zbyt intensywną eksploatacją lasów.

Tabela II.5. Zestawienie powierzchni lasów należących do indywidualnych właścicieli wg typów siedliskowych.

L.p.	Nazwa wsi	Typy siedliskowe lasu										Razem			
		Bs	Bśw	Bw	BMśw	BMw	LMśw	LMw	Lśw	Lw	OI				
1	Borki		6,15		11,77									5,77	23,69
2	Brzozów		7,02	2,04	27,69	4,04	63,52					8,35		26,34	139,00
3	Kopcie		4,07	2,18	9,09									0,98	16,32
4	Kownaciska		42,22		4,67									19,10	65,99
5	Krynica		6,91	5,16	78,59	9,02	4,36	6,67						75,00	185,71
6	Krześlonek+Krześlin		7,43		28,60	5,93	48,80	0,89						17,19	108,84
7	Nakory		6,89		53,44	1,83	72,66		14,97					2,51	152,30
8	Podnieśno		58,52		73,94	0,14	0,42	0,48						7,07	140,57
9	Przygody		8,87											2,09	10,96
10	Sosna Kicki		6,63		8,14										14,77
11	Sosna Korabie	0,93	27,82		28,43	0,14								6,39	63,71
12	Sosna Kozółki	2,66	66,37		1,86									1,84	72,73
13	Sosna Trojanki	1,45	32,89											0,39	34,73
14	Stany Duże		17,80		20,51										38,31
15	Stany Małe		7,09		12,20									0,60	19,89
16	Suchożeby		37,24	4,12	54,41		47,85							9,90	153,52
17	Wola Suchożebrska		19,62		24,00	9,98	5,50							17,74	76,84
	Razem	5,04	363,54	13,50	437,34	31,08	243,11	8,04	14,97	8,35	192,91	1317,88			
	%	0,4	27,6	1,0	33,3	2,4	18,4	0,6	1,1	0,6	14,6	100,0			

Źródło: Plany zagospodarowania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa w gminie Suchożeby.

Tabela II.6. Zestawienie powierzchni lasów należących do indywidualnych właścicieli wg gatunków panujących.

L.p.	Nazwa wsi	Gatunki panujące										Razem	
		So	Brz	Oś	Oi	Db	Gb	Św	Tp+Wb+Lp				
1	Borki	17,92			5,77								23,69
2	Brzozów	96,19	8,33		32,59	1,89							139,00
3	Kopcie	12,44	1,32		0,98				1,58				16,32
4	Kownaciska	43,61	2,57	0,46	19,15						0,20		65,99
5	Krynica	117,74	20,52	0,97	39,81	5,67	1,00						185,71
6	Krześlinek+Krześlin	66,25	0,63	0,71	20,68	20,19			0,24		0,14		108,84
7	Nakory	127,02	1,30		2,51	15,40	6,07						152,30
8	Podnieśno	114,98	17,06	0,19	7,69						0,65		140,57
9	Przygody	8,87			2,09								10,96
10	Sosna Kicki	8,31	8,46										14,77
11	Sosna Korabie	57,32			6,39								63,71
12	Sosna Kozółki	70,58	0,31		1,84								72,73
13	Sosna Trojanki	34,34			0,39								34,73
14	Stany Duże	28,16	10,05		0,10								38,31
15	Stany Małe	17,73	1,56		0,60								19,89
16	Suchożebrzy	128,45	3,92	0,64	9,90	10,61							153,52
17	Wola Suchożebrska	34,36	16,55	0,55	18,76	5,73			0,79		0,10		76,84
	Razem	982,27	92,58	3,52	169,25	59,49	7,07		2,61		1,09		1317,88
	%	74,6	7,0	0,3	12,8	4,5	0,5		0,2		0,1		100,0

Źródło: Plany zagospodarowania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa w gminie Suchożebrzy.

Tabela II. 7. Zestawienie powierzchni lasów niepaństwowych wg klas wieku.

L.p.	Nazwa wsi	Pow. nie zales.		I		II		III		IV		V		VI		Razem pow. zales.	Ogółem ha
		a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b				
1	Borki	0,57	3,96	1,09	6,35	10,55		0,85	0,32							23,12	23,69
2	Brzozów	2,78	4,08		7,27	38,84	50,73	14,93	2,59	5,24						136,22	139,00
3	Kopcie	0,31	1,76		1,74	1,14	9,19	2,18								16,01	16,32
4	Kownaciska	1,41	11,41	8,38	16,71	17,81	9,55	0,72								64,58	65,99
5	Krynica	8,49	5,58	16,43	30,26	27,35	66,40	14,23	2,79	2,64	3,95					177,22	185,71
6	Krześlonek+Krześlin	2,33	3,27	3,97	9,65	10,94	25,45	29,23	2,16	21,84						106,51	108,84
7	Nakory	1,36	4,56	13,06	2,33	10,10	0,72	35,80	38,16	44,72	1,49					150,94	152,30
8	Podnieśno	1,05	2,15	6,07	1,98	5,90	6,46	112,14	3,06	1,34	0,42					139,52	140,57
9	Przygody	0,91	0,10	0,80	5,19	3,17	0,79									10,05	10,96
10	Sosna Kiecki	0,18			1,02	2,57	9,41	1,59								14,59	14,77
11	Sosna Korabie	0,24	0,68	2,05		4,80	11,54	2,25	8,99	6,38	10,59	16,19				63,47	63,71
12	Sosna Kozółki	2,66		2,84		46,54	10,88	5,13	1,04		1,53	2,11				70,07	72,73
13	Sosna Trojancki			1,69	0,84	2,16	9,08	20,96								34,73	34,73
14	Stany Duże	0,32	0,39	2,83	2,56	5,73	2,40	19,18	4,90							37,99	38,31
15	Stany Małe		1,46		0,75	1,13	6,50	10,05								19,89	19,89
16	Suchoźbry	9,47	2,28	8,54	3,29	20,71	58,09	35,66	3,04			5,10	7,34			144,05	153,52
17	Wola Suchoźbirska	3,04	19,58	2,64	5,11	12,69	23,21	10,57								73,80	76,84
	Razem	35,12	61,26	70,39	95,05	222,13	300,40	315,47	76,6	63,02	43,75	27,35	7,34			1282,76	1317,88
	%	2,7	10,0		24,1		46,7		10,6		5,4		0,5			97,3	100,0

Źródło: Plany zagospodarowania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa w gminie Suchoźbry.

6. GOSPODARKA LEŚNA

W celu wytworzenia pożądaných typów gospodarczych na poszczególnych siedliskach oraz zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju realizowanych odnowień, w lasach państwowych stosowane są następujące rodzaje rębni:

- 1) zupełne jako zasadnicze na siedliskach: Bs, Bśw, Bw, BMśw, BMw i Ol;
- 2) częściowe jako zasadnicze w drzewostanach na siedliskach: LMśw, LMw, Lśw i Lw;
- 3) zastępcze w litych drzewostanach sosnowych lub z przeważającym udziałem gatunków lekkoasiennych (Oś, Brz):

- na siedlisku LMśw i LMw - rębnię Id;
- na siedlisku Lśw - rębnię Ib lub Id.

Na terenie lasów państwowych w granicach gminy Suchożebry planowana powierzchnia zrębów na 10-lecie wynosi 2,05 ha, przy etacie 225 m³, w tym:

- rębnia Ib - 0,85 ha (w oddz. 47Dc)
- rębnia Id - 1,20 ha (w oddz. 52Aa)

Rębni częściowych nie projektuje się na bieżące 10-lecie.

Zakres użytkowania przedrębego obejmuje, w zależności od wieku i stanu drzewostanów, czyszczenia późne oraz trzebieże wczesne i późne. Jego wielkość wynika z potrzeb hodowlanych poszczególnych drzewostanów, a rozmiar tych zabiegów określa się orientacyjnie jako sumę tych potrzeb. O rodzaju, kolejności i intensywności wykonania zabiegu decyduje każdorazowo aktualny stan drzewostanów.

Pozyskanie użytków przedrębnych w 10-leciu planuje się (orientacyjnie) na powierzchni:

- czyszczenia późne - 1,7 ha;
- trzebieże wczesne - 11,16 ha;
- trzebieże późne - 93,46 ha.

Zakres prac hodowlanych obejmuje zabiegi mające na celu odnowienie i pielęgnowanie lasu w celu wyhodowania zdrowych i odpornych drzewostanów. Dotyczy to halizn, płazowin, zrębów bieżących i zalesienia gruntów nieleśnych (zalesienia otwarte) oraz powierzchni pod osłoną w drzewostanach użytkowanych rębniami częściowymi. Zgodnie z programem Polskiej Polityki Zrównoważonej Gospodarki Leśnej należy projektować wzbogacanie składów gatunkowych odnowień, zalesień i uzupełniania samosiewów w miarę istniejącego różnicowania siedliskowego i występowania nie wyłączanych mikrosiedlisk.

W bieżącym okresie gospodarczym (1996-2005) w lasach państwowych gminy Suchożebry planuje się wykonanie odnowień i zalesień następujących powierzchni:

- halizny - 1,16 ha;
- płazowiny 5,82 ha;
- zręby bieżące - 2,05 ha;
- grunty nieleśne do zalesienia - brak.

Bardzo ważnym elementem hodowli lasu jest właściwe i terminowe pielęgnowanie upraw i młodników, gdyż w tym okresie następuje kształtowanie się składu gatunkowego. Pielęgnowanie upraw i młodników obejmuje zabiegi czyszczeń wczesnych i późnych. Czyszczenia wczesne wykonuje się w uprawach usuwając zbędne domieszki. Czyszczenia późne prowadzi się w młodnikach posiadających duże zwarcie w zależności od potrzeb pielęgnacyjnych. Ponadto eliminuje się drzewa wadliwe lub stwarzające niekorzystne warunki wzrostu i rozwoju drzew lepszej jakości. Czyszczenia wczesne będą wykonane na powierzchni 17,73 ha, natomiast czyszczenia późne na 1,7 ha.

Pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów obejmuje czynności wpływające na polepszenie warunków wilgotności, żyzności oraz struktury gleby. Wykonywane jest z reguły na zrębach zupełnych, a także w uprawach zagłuszonych przez gatunki lekkonasienne i chwasty. Zabieg ten będzie wykonany na powierzchni 12,11 ha.

W lasach niepaństwowych na 10-lecie rębnie zupełne zaplanowano na powierzchni około 120 ha, przy etacie 16800 m³. Rozmiar trzebieży (zarówno wczesnej i późnej) planowano na powierzchni około 780 ha, przy pozyskaniu masy 8400 m³. Zalesienia gruntów nieleśnych szacowano na powierzchni około 85 ha, natomiast odnowienia na 150 ha. Pielęgnowanie lasu zaplanowano na łącznej powierzchni 515 ha, w tym:

- pielęgnowanie gleby - 220 ha;
- upraw - 220 ha;
- młodników - 75 ha.

Poprawki i uzupełnienia oraz dolesienia luk zaplanowano na powierzchni około 50 ha.

7. OCHRONA LASU

Ogólny stan zdrowotny i sanitarny lasów państwowych na terenie gminy Suchożebry można uznać za stosunkowo dobry. Niemniej w ubiegłych latach występowały tu szkody powodowane przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

Obniżenie się poziomu wód gruntowych, którego powodem była susza w latach 1992-1994, spowodowało znaczne wydzielanie się posuszu, który był na bieżąco usuwany z lasu. W tym czasie prowadzono również zwalczanie gradacji boręcznika sosnowca z dobrą skutecznością. Szkodniki wtórne, stanowiące zagrożenie szczególnie na gruntach porolnych, to cetyńce i przypłaszczek granatek, które zwalczano sposobem tradycyjnym przez wykładanie pułapek oraz usuwanie drzew trocinkowych. Zdrowotność upraw jest zagrożona głównie przez opieńkę miodową i szeliniaka sosnowca. W ostatnich latach nasiliło się występowanie huby korzeniowej szczególnie na gruntach przejętych z PFZ. Nadleśnictwo prowadzi systematycznie sanitarne porządkowanie lasu. Dotychczasowa działalność ochronna przed grzybami polegała na usuwaniu posuszu, dolesianiu luk gatunkami liściastymi oraz infekowaniu pni preparatem PG-IBL.

Zagrożenie drzewostanów od zwierzyny łownej na omawianym terenie nie stanowi obecnie problemu, niemniej nie należy go bagatelizować. Szkody uwidaczniają się szczególnie w uprawach i młodnikach w postaci wydeptywania, zgryzania i spałowania drzewek. Nadleśnictwo dotychczas stosowało zabezpieczenia chemiczne (EMOL, Repentol) oraz mechaniczne metody ochrony (osłonki, paliki, pakułowanie). Gospodarka łowiecka to również dokarmianie zwierzyny w okresie zimy. Podkreślić należy, że podstawowym i w pełni skutecznym zabiegiem ochronnym jest zachowanie zrównoważonych stosunków biocenotycznych w ekosystemach leśnych.

Lasy państwowe na terenie gminy Suchożebry, podobnie jak całe Nadleśnictwo Siedlce, znajduje się w II kategorii zagrożenia pożarowego. Nasilenie występowania pożarów nastąpiło w latach 1992-94, szczególnie w lasach niepaństwowych. Nadleśnictwo posiada jedną bazę sprzętu p.poż. przy Nadleśnictwie oraz 9 baz pomocniczych. Od marca do września każdego roku uruchamiany jest punkt alarmowo-dyspozycyjny (PAD). W czasie silnego zagrożenia pożarowego wysyłane są patrole naziemne, składające się z pracowników A.L.P., kontrolujący najbardziej zagrożone tereny. Skuteczną metodą wykrywania pożarów są obserwacje lotnicze dokonywane przez patrole z Leśnej Bazy Lotniczej.

Lasy na terenie omawianej gminy znajdują się w I strefie uszkodzeń z tytułu przemysłowych zanieczyszczeń powietrza. Złagodzenie skutków ujemnego oddziaływania przemysłu na stan lasów polega na podtrzymaniu biologicznej odporności lasu, utrzymaniu właściwego stanu sanitarnego, przebudowie składu gatunkowego drzewostanów. W tym celu prowadzone są obserwacje drzew i ocena poziomu defoliacji i odbarwień.

Na terenie lasów państwowych w granicach gminy Suchożebry brak jest powierzchni w produkcji pomocniczej jak szkółki leśne i zadrzewieniowe. Brak jest również osad leśnictwa i robotniczych.

8. GOSPODARKA ŁOWIECKA

Gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich poprzez dzierżawców lub zarządców. W granicach gminy Suchożebry jest pięć obwodów łowieckich. Są one dzierżawione przez następujące koła łowieckie:

1. Obwód nr 50 - K.L. "Racjonalne Połowanie" w Siedlcach
2. Obwód nr 51 - K.L. "Racjonalne Połowanie" w Siedlcach
3. Obwód nr 52 - K.L. "Podlasie" w Chodowie
4. Obwód nr 53 - K.L. "Podlasie" w Chodowie
5. Obwód nr 66 - K.L. "Las" w Siedlcach

Głównymi gatunkami zwierzyny łownej są: sarna, dzik, lis, zając, bażant, kuropatwa. Stan pogłowia zwierzyny w poszczególnych obwodach łowieckich podano w Tabeli III.8. Ponieważ granice obwodów nie pokrywają się z granicami gmin, suma liczebności w wymienionych w tabeli obwodach nie jest równa liczebności danego gatunku na obszarze gminy. Z dostępnych zestawień nie można podać takich danych, dlatego poniższe liczby tylko w przybliżeniu określają zasobność gminy w zwierzynę łowną.

Tabela III.8. Liczebność zwierzyny łownej w obwodach łowieckich wchodzących w granice gminy Suchożebry. Stan na 31.03.1999 r.

Gatunek	Numery obwodów łowieckich i liczebność zwierzyny w obwodach				
	50	51	52	53	66
sarna	98	62	112	80	105
dzik	6	5	8	5	12
lis	12	8	17	15	10
zając	220	220	300	250	220
bażant	18	24	20	80	35
kuropatwa	72	83	100	100	50